

Den 17 July 1699

Nieuwe
HAEGSE

No. 16
Oprechte
MERCUR:

Enige bastaert-descendenten van Machiavel hebben 't zoo druk met haer Prophetische Staatskunde, of staatkundige prophetien, datse geen tijt hebben om te slapen, waer door der veel een hart colijk in haer herssens hebben gekregen, en alzoo moeten afbreken het sericus point onder haer in quæstie, of namentlijk de Schotse Colonie het in de nieuwe Wereld sal kunnen houden? ik sou seker voor de *negative* wesen, indien de Spanjaerts nog leefden, dat is, die *braves*, die onlangs nog al na een *andere Wereld* gegaen, gereden of gevaren zijn. Nu kan ik met geen gront iets van die zaak propheteren, om dat ik niet geweest ben in 't Cabinet van den Franschen Monarch, doen over de selve is gedelibereert en geresolveert. Dat kan men alleen met waarheyt seggen, dat de Europeische Joden door de favorable successen der Schotten aengeset, in onderhandeling zijn, om met haer geheele Israëlitische Familien sig van onder de Christenen te retireren, en in America 't een of 't ander Land te emporterren, om aldaer een nieuw Jerusalem te bouwen. Zy willen niet langer sonder *ephod* of *teraphim* sitten, maer, dewylse met al haer Joden en Jode-genoten wel een vierde van al de schatten van Europa besitten, staense na een *visible Regeringe*, diese nu nergens hebben, selfs niet in Spanjen en Portugael. Ook schynense grooten haest en lust te hebben, om met de Americaensche Koninkjes te *schaccheren*, in vertrouwen dat het beter sal opnemen als met de Christenen, die maer al te wel weten, dat

— — — — — *are minuto*
Qualiacunque voles judai somnia vendunt.

Een Food je voor een weinig gelt
Wat leugens op de mouwe spelt.

In Vrankrijk heeft men een nieuwe voiture uytgevonden; 't is nu in plaats van *ex Africa*, *è Franciâ semper aliquid novi*. De Dames beginnen op Ezels te rijden van Versailles na Marly, en zoo voort. 'T was certijts veragtelijk en smadelijk op een Ezel gevoert te worden, hoewel'er veel illustre Personnages sig niet aan kreynden: de voorbeelden zijn bekend. En dat was nog in een tijt; dat'er geen heele boeken tot *Lof van den Ezel* geschreven waren, als wel nu. Zoo een Cavalcade moet heel fraey staen, als ieder Ezel van een Demoiselle bereden wort; daer zijn'er veel, die in dat cas wel souden willen gemetamorphoseert worden in een Ezel, al was het in het *XVI. Boek* van Ovidius, of liever in 't *eerste* van Apulejus, daer de man onder legt, en dat nog sonder eenige de minste vrees van te komen in 't geslagt der *Pathici*. Hier te Lande siet men geen Dames op Ezels ryen, maer hoort men wel het tegendeel. *Auriculas asini quis non habet? wie heeft'er dog geen Ezels qualiteiten?* men false in Arcadien niet meer gaen soeken. Ik prijs egter de voornoemde Franse inventie, om dat de tendre Sexe op zoo een sagtsinnig beest geen noot heeft van zoo ligt te hollen, als of se opeen hengst zat, & *contra*.

Sijn Alder-onchristelijkste Majesteit van Turkyen blijft nog te Adrianopolen, om dat de Mahometaense Schriftgeleerden het Volk dagelijks nog al heet bloet aensetten door haer *jus seditiose concionandi*, of *regt van oproerig te prediken*, datse daer ook behouden hebben. Zy seggen, dat in 't maken van de Vrede den Test en Pœnale Wetten van den Alcoran niet geobserveert zijn, en daer slaen se doodlijk op. De Sultan selfs heeft geen noot, zoo lang hy te Constantinopolen niet komt, om dat hy nergensals daer ter plaats comprabel is volgens een polityke gront-wet daer van zijnde, en daerom hout den Linker zijn residentie te Adrianopolen, en mogt daer den Zetel van zijn Rijk wel overbrengen, zoo de Geestelijke langer blijven morren. Hy heeft by provisie eenige Nonnetjes uyt zijn Serrail ontboden, en sentse vol en soet weer t'huys. Men zou uyt desperatie dingen doen, daer anders geen gedagten toe waren, als de Geestelijkheid over de Politie den baes speelt. En dan is 't nog *quasi ex officio*, als se de Gemeente ophitzen. *In rerum civilium questionibus sub prætextu Religionis perniciosissime peccatur.*

Te Rome is'er groote vrees voor een ramp van de Kerk, om dat uyt d'arm van St. Nicolaes de Tolentin buyten gemeen veel bloet gevloeyt was. Desen Nicolaes de Tolentin was in der tijt zoo heylig, dat hy maer eens daegs water en broot at. *Panis & aqua est vita beata*, seggende de Catholijken, maer seker libidineusen Monnik te Ceulen,